

Τι είναι ο αλιευτικός τουρισμός;

Αλιευτικός τουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού, η οποία συνίσταται στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών συνδεδεμένων με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές, παραδόσεις και τοπικά έθιμα, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και τοπική γαστρονομία.

Ο Αλιευτικός τουρισμός περιλαμβάνει επίσης

- την επίδειξη τεχνικών αλιείας και της χρήσης συγκεκριμένων μεθόδων και εργαλείων από τους ίδιους τους τουρίστες-επισκέπτες ή και την άμεση και ενεργό συμμετοχή των τουριστών-επισκεπτών σε αυτές τις δραστηριότητες και πρακτικές,
- την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας, εστίασης σε παράκτιες, παρόχθιες και παραλίμνιες περιοχές αλιευτικών κοινοτήτων,
- την παροχή υπηρεσιών ενημέρωσης, παρακολούθησης ή συμμετοχής σε δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν με στόχο την ψυχαγωγία και την απόκτηση γνώσεων και εμπειριών του επισκέπτη-τουρίστα μέσω της επαφής του με την αλιεία και την σπογγαλιεία και το φυσικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον της και τέλος την διοργάνωση εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών σεμιναρίων για όλα τα ανωτέρω.

Με δύο λόγια:

Ο αλιέας επιβιβάζει τουρίστες στο σκάφος του, βγαίνει μαζί τους για ψάρεμα, δείχνοντάς τους τον τρόπο ψαρέματος με παραγάδι ή στατικά δίχτυα, έναντι αμοιβής, ενώ οι επιβάτες μπορούν να ψαρέψουν και αυτοί με καλάμι, συρτή ή καθετή.

Ποια τα οφέλη για τον αλιέα;

- Ο αλιευτικός τουρισμός παρέχει ένα επιπλέον εισόδημα.
- Ο αλιευτικός τουρισμός απαιτεί μικρότερη προσπάθεια για απολαβή ίδιου εισοδήματος.
- Στον αλιευτικό τουρισμό χρησιμοποιείται πολύ μικρότερο μήκος δικτύων και λιγότερα παραγάδια, με αποτέλεσμα να πιάνονται πολύ λιγότερα ψάρια. Σε βάθος χρόνου δίνεται η δυνατότητα στα ιχθυοαποθέματα να ανακάμψουν.

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις άσκησης αλιευτικού τουρισμού;

Από ποιον μπορεί να ασκείται;

Ο αλιευτικός τουρισμός ασκείται αποκλειστικά από αλιευτικό ή σπογγαλιευτικό σκάφος καταχωρισμένο στο Εθνικό Αλιευτικό Μητρώο εφοδιασμένο αντίστοιχα με επαγγελματική άδεια αλιείας ή επαγγελματική άδεια σπογγαλιείας με δυνατότητα επιβίβασης και ενδιαιτήσης σε αυτό ατόμων που δεν ανήκουν στο πλήρωμα. (Ν.4070/2012)

Επιτρέπεται να ασκείται παράλληλα με τις επαγγελματικές αλιευτικές δραστηριότητες. (ΚΥΑ 414/2354/2015)

Ποιες είναι οι βασικές προϋποθέσεις; (ΚΥΑ 414/2354/2015)

Το σκάφος να είναι ολικού μήκους μέχρι 15 μέτρων.

Το σκάφος να είναι εφοδιασμένο με επαγγελματική άδεια αλιείας με εργαλεία εκτός της Τράτας βυθού με δίχτυα (Μηχανότρατα) και του Γρίπου που σύρεται από σκάφος (βιντζότρατα).

Το σκάφος να πληροί τις προϋποθέσεις των επαγγελματικών τουριστικών πλοίων.

Το πλοίο πρέπει να είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό αξιοπλοΐας όπου αναγράφονται:

- αριθμός των επιβατών που μπορούν να παραλαμβάνουν,
- η έκταση των πλόων, και
- οι σχετικές «Εντολές – Οδηγίες» χωρίς να απαιτείται η έκδοση ειδικών ή άλλων πιστοποιητικών.

Να υπάρχει ειδικός χώρος παραμονής για το σύνολο των επιβατών, ώστε να είναι ασφαλείς κατά την διάρκεια της αλιευτικής δραστηριότητας ενώ ταυτόχρονα να μην την παρεμποδίζουν.

Ποιες τροποποιήσεις απαιτείται να γίνουν στο σκάφος;

Ποια μέτρα ασφαλείας πρέπει να εφαρμόζονται;

Κιγκλιδώματα: Όπου επιτρέπεται η παραμονή ή διέλευση επιβατών στους ανοιχτούς χώρους του πλοίου θα πρέπει στα πλευρά του να υπάρχουν κιγκλιδώματα ή κουπαστή τουλάχιστον 1 μέτρου και ικανοποιητική αντοχής. Όταν χρησιμοποιούνται κιγκλιδώματα θα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 3 σειρές χειραγωγών. (Ν.399/1980) Το απαιτούμενο ελάχιστο ύψος των προστατευτικών κιγκλιδωμάτων (ρελιών) μπορεί να μειωθεί στα σημεία που παρεμποδίζουν την αλιευτική δραστηριότητα. (ΚΥΑ 414/2354/2015)

Γραμμή φόρτωσης: Σημαίνεται η γραμμή φόρτωσης. (Π.Δ.917/1979 – Π.Δ. 399/1980)

Κατάστρωμα: Τα ελεύθερα καταστρώματα πρέπει να είναι επαρκώς ανθεκτικά επενδυμένα με ξυλεία ή κατάλληλου αντιολισθητικού και προφυλαγμένα πλευρικά με κιγκλίδωμα που παρέχει επαρκή προστασία. (Ν.917/1979)

Καθίσματα-σέλαμα: Κάθε επιβάτης πρέπει να έχει διαθέσιμο σέλαμα μεγέθους 50 επί 30 εκατοστών. (ΥΑ 2122/01/2000)

Πυρασφάλεια – ασφάλεια επιβατών: Απαιτείται η ύπαρξη σωστικών μέσων, πυροσβεστικών μέσων, φαρμακευτικού και υγειονομικού εξοπλισμού και λοιπού εξοπλισμού όπως ισχύει στους Γενικούς Κανονισμούς Λιμένα υπ' αριθ. 23 (ΥΑ 2122/01/2000) (Ν. 4070/2012), βλ. παρακάτω.

Απαιτείται τουαλέτα;

Τα πλοία [κατηγορίας IV] πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον ένα αποχωρητήριο ανεξάρτητα από τον αριθμό των επιβατών. Σε περίπτωση που η διαδρομή ενός πλοίου αυτής της κατηγορίας δεν υπερβαίνει τη μια ώρα, αυτό δεν υποχρεούται να διαθέτει χώρους υγιεινής. (Ν.917/1979)

Μπορεί να τοποθετηθεί στέγαστρο;

Τα σκάφη μπορούν να είναι εφοδιασμένα με στέγαστρο, οποιασδήποτε μορφής, για προστασία των επιβαίνόντων. (Ν.4070/2012)

Άλλο:

Οι χώροι του πλοίου πρέπει να είναι εντελώς καθαροί και οι κοινόχρηστοι χώροι υγιεινής να απολυμαίνονται. Το πλοίο πρέπει να είναι αισθητικώς ευχάριστο. (Ν.917/1979)

Απαιτούμενα σωστικά και άλλα μέσα

Σύμφωνα με τον ΓΚΛ αρ.23 (ΥΑ 2122/01/2000)

Σωστικά μέσα	<ul style="list-style-type: none"> • Σωσίβια ζώνες, για το μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό επιβατών συν 10% (πχ για 12 επιβάτες: 14 ζώνες) • Πλευστική συσκευή για το 30% του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού επιβατών (πχ για 12 επιβάτες: συσκευή 4 ατόμων) • Παιδικά σωσίβια σε ποσοστό 20% του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού επιβατών (πχ: για 12 επιβάτες: 3 σωσίβια) • Κυκλικό σωσίβιο, με σχοινί μήκους τουλάχιστον 15 μέτρων • 3 βεγγαλικά χεριού ερυθρού χρώματος και 3 καπνογόνα, τριετούς διάρκειας, φυλασσόμενα σε στεγανό κουτί μαζί με κουτί σπίρτα
Πυροσβεστικά μέσα	<ul style="list-style-type: none"> • Φορητός πυροσβεστήρας αφρού ή σκόνης (τουλάχιστον 3 κιλών) ή διοξείδιο του άνθρακα για κλειστούς χώρους • Κάδος με σχοινί
Φώτα ναυσιπλοΐας	Όλα τα σκάφη φέρουν από τη δύση μέχρι και την ανατολή ηλίου και σε περιπτώσεις μειωμένης ορατότητας τα φώτα ναυσιπλοΐας που προβλέπονται από τον ΔΚΑΣ στη θάλασσα. (ΓΚΛ αρ.26)
Φαρμακείο	Κατάλληλο κουτί με το αναγκαίο φαρμακευτικό και επιδεσμικό υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση μικροτραυματισμών.
Άλλα εφόδια	<ul style="list-style-type: none"> • Σχοινί επαρκούς μήκους κατάλληλο για ρυμούλκηση σε περίπτωση ανάγκης, τουλάχιστον 20 μέτρων • Άγκυρα με ανάλογο μήκος σχοινού/αλυσίδας • Πλωτή άγκυρα σε σχοινί 5 μέτρων τουλάχιστον • Κοινό προβολέα • Φακό στεγανού τύπου με μπαταρίες και σειρά εφεδρικών μπαταριών • Εφεδρικό πείρο • Ζευγάρι κουπιά και σκαρμούς • Ραδιόφωνο τρανζίστορ ή πομποδέκτη ραδιοτηλεφωνίας VHF • Κατάλληλη σειρήνα για χρήση σε περίπτωση κινδύνου

Πως ασκείται ο αλιευτικός τουρισμός;

Που επιβιβάζονται-αποβιβάζονται οι επισκέπτες;

Οι επιβαίνοντες υποχρεωτικά αποβιβάζονται στο λιμένα επιβίβασής τους, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ασφαλείας ή ανωτέρας βίας. (Ν.4070/2012)

Δεν επιτρέπεται η παραλαβή επιβατών για την εκτέλεση ταξιδιών αναψυχής με ολική ναύλωση ή εκτέλεση ημερήσιων θαλάσσιων ταξιδιών. (ΚΥΑ 414/2354/2015)

Πόσοι επιβάτες μπορούν να επιβιβαστούν σε κάθε πλόα;

Μέχρι 12 επιβάτες. (ΚΥΑ 414/2354/2015) Ο ακριβής αριθμός εξαρτάται από τα διαθέσιμα σέλματα ή καθίσματα και το ύψος έξαλλων, όπως ορίζεται από τον ΓΚΛ αριθμ.23 (ΥΑ 2122/01/2000)

Επιβάτες νεότεροι των 14 ετών πρέπει να συνοδεύονται από ενήλικα. (Ν.4070/2012)

Απαιτείται ειδική άδεια για τους επισκέπτες-τουρίστες;

Πριν από κάθε εξόρμηση απαιτείται η ενημέρωση της Λιμενικής Αρχής για τον συνολικό αριθμό επιβαινόντων. Εκδίδεται άδεια επιβίβασης επισκεπτών-τουριστών από το Λιμεναρχείο με σχετική ενημέρωση πριν από τον απόπλου του σκάφους. Δεν απαιτείται ατομική άδεια αλιείας για τους επισκέπτες. (Ν.4070/2012)

Που μπορεί να ασκείται;

Στα χωρικά ύδατα της χώρας λαμβάνοντας υπόψη διατάξεις για την προστασία της θαλάσσιας χλωρίδας/πανίδας, θαλάσσιων πάρκων και υποθαλάσσιων αρχαιολογικών μνημείων. (Ν.4070/2012)

Τα σκάφη επιτρέπεται να απομακρύνονται πέραν των 3 ν.μ. από το σημείο αναχώρησής τους μόνο εάν φέρουν (Άρθρο 20, ΥΑ 2122/01/2000):

- πομποδέκτη VHF και άδεια εγκατάστασης σταθμού.
- κλειστό κατάστρωμα ή στεγανούς χώρους που να τις κρατούν στην επιφάνεια της θάλασσας μετά την κατάκλυση των ανοικτών χώρων.
- Οι αποστάσεις μπορούν να επιμηκυνθούν με απόφαση του οικείου Λιμεναρχείου ανάλογα με τις ιδιομορφίες και ιδιαιτερότητες της περιοχής.

Πότε μπορεί να ασκείται;

Σε περίοδο που δεν υπάρχει απαγόρευση αλιείας για το συγκεκριμένο εργαλείο σύμφωνα με τις διατάξεις των Γενικών Κανονισμών Λιμένα, τους περιορισμούς άδειας του σκάφους, τις εντολές, υποδείξεις και απαγορεύσεις της αρμόδιας λιμενικής αρχής. (N.4070/2012)

Πέρα από τα παραπάνω, ο αλιευτικός τουρισμός μπορεί να ασκείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. (N.4070/2012)

Ποια εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν;

Οι αλιευτικές μέθοδοι και εργαλεία καθορίζονται από την αντίστοιχη επαγγελματική άδεια αλιείας του σκάφους και εφόσον οι επιβάτες-τουρίστες χρησιμοποιούν αλιευτικά εργαλεία (πχ πετονιά), αυτά πρέπει να αναγράφονται στην Ειδική Άδεια Αλιευτικού Τουρισμού. (N.4070/2012)

Οι επιβάτες – τουρίστες επιτρέπεται να αλιεύουν μόνο με τα εργαλεία πετονιά, συρτή και καθετή, ο χειρισμός των οποίων πραγματοποιείται χειροκίνητα και όχι με μηχανική υποβοήθηση, καθώς και να συμμετέχουν, με ευθύνη του κυβερνήτη του σκάφους και κατά τη διενέργεια αλιευτικών δραστηριοτήτων, μόνο σε εργασίες από την εκτέλεση των οποίων δεν διατρέχει κίνδυνο η ασφάλειά τους. (ΚΥΑ 414/2354/2015)

Άλλο:

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μικρό λεωφορείο τύπου «βαν», καθώς και αυτοκίνητα τύπου «4Χ4» νομίμως μισθωμένα με απλή μίσθωση για τη μεταφορά των επιβατών.

Φορολογικά και άλλα θέματα αλιέων

Σε ποιον ανήκει το αλίευμα;

Το αλίευμα ανήκει στον επαγγελματία αλιέα και μπορεί να διατεθεί προς πώληση σύμφωνα με την επαγγελματική αλιευτική άδεια του σκάφους. (Ν.4070/2012)

Πως φορολογείται το εισόδημα από τον αλιευτικό τουρισμό;

Το εισόδημα από τον αλιευτικό τουρισμό φορολογείται ως αλιευτικό εισόδημα, σύμφωνα με τις ειδικές φορολογικές διατάξεις. (Ν.4070/2012)

Πρέπει να είναι ασφαλισμένα τα σκάφη;

Τα αλιευτικά σκάφη πρέπει να είναι ασφαλισμένα (ΚΥΑ 414/2354/2015, Ν.4256/2014) για:

Αστική ευθύνη για σωματικές βλάβες ή θάνατο επιβαινόντων και τρίτων από πρόσκρουση, σύγκρουση, ναυάγιο ή οποιαδήποτε άλλη αιτία. Το ασφαλιστικό ποσό καθορίζεται σε πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000€) ανά επιβάτη και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000€) ανά συμβάν.

Αστική ευθύνη για υλικές ζημιές επιβαινόντων και τρίτων από πρόσκρουση, σύγκρουση, ναυάγιο ή οποιαδήποτε άλλη αιτία. Το ασφαλιστικό ποσό καθορίζεται σε εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ (150.000€).

Πρόκληση θαλάσσιας ρύπανσης. Το ασφαλιστικό ποσό καθορίζεται σε εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ (150.000€).